Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-04-25

Ärende
TN 2022-0400

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Jens Plambeck
08-123 316 51
jens.plambeck@regionstockholm.se

Trafiknämnden
2022-04-29, punkt 4

Avgiftsfri sommarlovsbiljett för ungdomar

Ärendebeskrivning

Trafikförvaltningen föreslår att ungdomar i Region Stockholm födda åren 2004-2010 tilldelas en avgiftsfri *Sommarlovsbiljett 2022*.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande daterat den 25 april 2022.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige besluta följande.

1. Ungdomar i Region Stockholm födda åren 2004-2010 tilldelas en avgiftsfri *Sommarlovsbiljett 2022*.

2. Trafiknämnden tilldelas extra verksamhetsanslag för införande av *Sommarlovsbiljett 2022* att finansieras av koncernfinansiering.

3. Paragrafen justeras omedelbart.

Förslag och motivering

Sammanfattning

Kollektivtrafiken har en nyckelroll för hållbar och långsiktig tillväxt i Stockholmsregionen. Under pandemin har resandet med kollektivtrafiken till följd av restriktioner och ändrade beteenden minskat. Trafikförvaltningen arbetar därför intensivt med att vinna tillbaka resenärer för att återigen öka kollektivtrafikens marknadsandel av de motoriserade resorna. Förvaltningen

arbetar utifrån olika scenarier för att identifiera nödvändiga och prioriterade aktiviteter som ska möta resenärernas behov i ett återstartspaket kopplat till uppdraget Kollektivtrafiken efter pandemin (KEP). En viktig del är att tidigt fånga de yngre resenärerna i syfte att skapa en trogen resenärsskara även på längre sikt. Att tillhandahålla en avgiftsfri biljett under sommarlovet för ungdomar – *Sommarlovsbiljett 2022* – antas bidra till önskade effekter.

Genom att ge ungdomar bättre möjligheter att kunna ta sig till sommarjobb och fritidsaktiviteter under sommarlovet skapas band till kollektivtrafiken och därmed en grund för långsiktig resenärstillväxt.

Fullmäktige föreslås besluta om extra verksamhetsanslag för trafiknämnden för finansieringen av merkostnader för *Sommarlovsbiljett 2022*, via koncernfinansiering.

Bakgrund

Under 2018 erbjöd Region Stockholm samtliga skolungdomar i årskurs 6-9 i grundskolan samt årskurs 1-2 i gymnasiet avgiftsfria resor under sommarlovet. Beslutet fattades bl.a. mot bakgrund av den statliga ersättning som kunde sökas för uteblivna intäkter.

Mottagandet var överlag positivt och användningen av biljetterna var hög.

Trafikförvaltningen föreslår nu en liknande satsning för år 2022 som en del i förvaltningens arbete med att vinna tillbaka resenärer.

Överväganden och motivering

Genom att ge ungdomar bättre möjligheter att kunna ta sig till sommarjobb och fritidsaktiviteter under sommarlovet skapas band till kollektivtrafiken och därmed en grund för långsiktig resenärstillväxt.

Till skillnad från den nationella lösningen 2018 där ungdomar som tilldelades en sommarlovsbiljett skulle vara inskrivna i någon av Stockholms skolor föreslås *Sommarlovsbiljett 2022* distribueras till samtliga ungdomar födda 2004-2010 och folkbokförda i Region Stockholm. Regionens medel kommer därmed i första hand länets invånare till del.

Inför sommarlovet kommer SL-kort med *Sommarlovsbiljett 2022* att distribueras till målgruppen med post. Sommarlovet börjar för grundskoleelever den 10 juni och slutar den 18 augusti. För gymnasieelever börjar sommarlovet

någon gång mellan 3-17 juni och slutar någon gång mellan 15-25 augusti. Respektive kommun och skola beslutar om läsårets början och slut.

Sommarlovsbiljett 2022 kommer att gälla i enlighet med resevillkoren för *Fritidsbiljetten*, undantaget vad som är beskrivet i avsnitt giltighetstid och återköp.

Sommarlovsbiljett 2022 erbjuder i allt väsentligt samma egenskaper som den befintliga *Fritidsbiljetten* för aktuell tidsperiod. Skillnaderna kommer att vara att den inte går att återköpa och att fast giltighetstid gäller. Den befintliga *Fritidsbiljetten* gäller måndag-fredag mellan klockan 16:00 och 04:30. Lördagar, söndagar, helgdagar och under skollov gäller biljetten dygnet runt. Under sommaren gäller biljetten dygnet runt från den 1 juni till 31 augusti.

Ekonomiska konsekvenser
Trafikförvaltningen bedömer, delvis baserat på tidigare erfarenheter, att antalet kort som ska distribueras kommer att uppgå till ca 165 000 – 175 000. Biljetten betingar ett marknadsvärde om 785 kr beräknat på den befintliga fritidsbiljettens prissättning. *Sommarlovsbiljett 2022* har 92 giltighetsdagar.

Intäktstappet som uppstår i form av utebliven försäljning av fritidsbiljetter och enkelbiljetter i målgruppen behöver beräknas i efterhand. Försäljningsvärdet av biljetterna uppgår till maximalt 140 miljoner kronor och är baserat på att samtliga i målgruppen skulle köpt motsvarande biljett. Det är inte att anta som rimligt och en mer erfarenhetsmässig uppskattning talar för en resultateffekt om maximalt 60 miljoner kronor. I detta är inte potentiella framtida intäkter av positivt förändrade resandemönster uppskattade, men erfarenheter av liknande riktade och begränsade kampanjer talar för att insatsen över tid är självfinansierad.

All kollektivtrafik i Stockholms län är upphandlad med olika avtalsmodeller och där en del avtal baseras på incitament kopplat till resenärsvolymer. Ett beslut i enlighet med förslag kan därför komma att innebära en ökad ersättning från trafikförvaltningen till trafikutövare.

Baserat på erfarenheterna från år 2018 estimeras kostnaderna för ett genomförande med bl.a. produktionskostnader, distribution, kommunikationsinsatser, projektledning, extra kostnader för kundtjänst till ca 10 miljoner kronor.

Fullmäktige föreslås mot ovanstående bakgrund besluta att trafiknämnden tilldelas extra verksamhetsanslag för införande av *Sommarlovsbiljett 2022* med

ett belopp om maximalt 140 miljoner kronor, att finansieras av koncernfinansiering.

Riskbedömning
Trafikförvaltningens och Region Stockholms intention är att biljetten ska komma till del och användas av målgruppen för att ges möjlighet att med kollektivtrafiken kunna förflytta sig snabbt, enkelt och tryggt till exempelvis fritidsaktiviteter och sommarjobb. Risk finns att det SL-kort som biljetten lagras på överlåts med eller utan ersättning till annan person som inte ingår i målgruppen. Eventuellt missbruk av biljetten beivras via de ordinarie biljettkontrollerna och kan aktualisera tilläggsavgift.

Det är inte okomplicerat att distribuera biljetter till alla identifierade ungdomar. Rutiner behöver etableras kring distribution liksom förväntad och ökad kundtjänsthantering med eventuella kostnadsökningar som följd.

Det är av stort vikt för trafikförvaltningen att ett genomförande blir lyckat och tas emot väl av allmänheten varför det kommunikativa budskapet och informationen till medborgarna är avgörande och därmed kommer ges ett högt fokus.

Förvaltningen är och kommer att vara beroende av partners för ett lyckat genomförande. Detta inkluderar exempelvis kortfabrik, kundtjänst, kontrollgrupperna, trafikpersonal med flera. Löpande dialoger gör att genomföranderisker minskar.

Konsekvenser för miljön
Några särskilda miljökonsekvenser är inte förknippade med ett genomförande av en avgiftsfri sommarlovsbiljett. Distribution av kort kommer att ske med så låg miljöbelastning som möjligt.

Genom att ge unga goda förutsättningar resa kollektivt till sommarjobb och fritidsaktiviteter skapas positiva miljömässiga effekter, då det även kan antas minska antalet skjutsningar. Detta skapar förhoppningsvis resvanor som i förlängningen kan leda till ett mer hållbart resande i regionen

Sociala konsekvenser
Ett beslut om införande av en avgiftsfri sommarlovsbiljett i Stockholms län bedöms ha goda sociala konsekvenser och förväntas medföra en ökad rörlighet för ungdomar i länet.

Trafikförvaltningen
Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-04-25

Ärende
TN 2022-0400

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Expediering

Regionstyrelsen

David Lagneholm
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling